

European Plastics Directory 2003-2004

Rapra Technology Ltd., Shrewsbury, 2004

477 stranica, format 21 cm · 29,8 cm, ISBN 1-85957-481-5, meki uvez, cijena 158 € .

Sadržaj: *Introduction; How to use this directory; Add your company to the next edition; Index to Product & Services; Materials, Semi-Finished Products; Machinery & Equipment; Processing & Related Services; Manufactured Products; Consultancy & Testing Services; Company Information.*

Brzom pronalaženju potencijalnih poslovnih partnera u području polimerstva doprinosi i petnaesti po redu popis europskih tvrtki izašao krajem 2004. godine, koje svoje poslovanje vežu uz plastičarsku industriju: proizvođača materijala, strojeva i prateće opreme, prerađivača te pružatelja savjetodavnih i ostalih usluga.

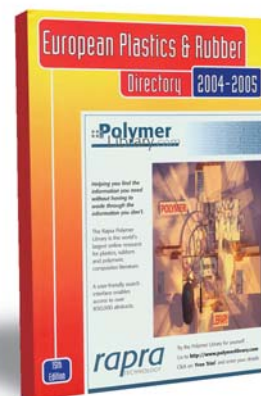
Ovo je izdanje obuhvatilo preko 5 000 europskih tvrtki s najsvježijim podacima o njihovome proizvodnom programu koji se

tijekom pripremnoga razdoblja izdavanja svakoga pojedinoga *Raprinoga* popisa sakupljaju isključivo osobnim kontaktima. Upisanim tvrtkama to je svojevrsni dokaz ozbiljnosti i dugotrajnosti poslovanja.

Namjena je *Raprinoga* popisa dvojaka. Oni koji nešto žele nabaviti pretraživanjem popisa prema željenome kriteriju pronaći će upravo one tvrtke koje nude to što njima treba, bili to materijali, poluproizvodi, strojevi i ostala oprema, veličina kapaciteta, te ispitivanje ili savjetodavne usluge.

S druge pak strane, oni koji nešto žele prodati mogu svoje proizvode ili usluge usmjeriti prema točno određenoj segmentu plastičarske industrije, a preko poglavlja s podacima o pojedinim tvrtkama vrlo jednostavno se može doći i do osoba za kontakt.

Proširenjem Europske unije u ovome je izdanju našao svoje mjesto i značajan broj

tvrtki iz njenih novih članica ali, nažalost, osim tvrtke *DIOKI d.d.*, niti jedna druga iz Hrvatske, mada to isključivo ovisi o interesima njihova vodstva. Stoga je za hrvatske tvrtke važna još očigledno nedovoljno iskorištena mogućnost vrlo jednostavnoga priključenja ovom popisu slijeđenjem uputa na internetskoj adresi www.rapra.net. Upućujemo tvrtke da to učine kako bi se njihovi podaci našli barem na *Raprinom* internetskom popisu europskih plastičarskih tvrtki.

Gordana BARIĆ

Uredili: Tomislav Filetin i Krešimir Grilec

Postupci modificiranja i prevlačenja površina Priručnik za primjenu

Hrvatsko društvo za materijale i tribologiju, Zagreb, 2004

257 stranica, 7 tablica, 64 slike, 10 literaturnih referenci, format 21 cm · 29 cm, ISBN 953-7040-04-6, tvrdi uvez.

Sadržaj: *Uvod; Primjeri slučajeva trošenja; Opisi postupaka i slojeva za zaštitu od trošenja; Martenzitni slojevi; Površinski slojevi promjenjenog kemijskog sastava toplinski naštrcani slojevi; CVD prevlake; PVD prevlake; Navareni slojevi; Lasersko rastaljivanje slojeva; Galvanski i srodni slojevi; Ionski implantirani slojevi; Ostali slojevi; Opisi triboloških svojstava; Opis i metoda ispitivanja otpornosti na trošenje; Literatura.*

Smanjenje je trenja i trošenja materijala bez sumnje gospodarstveno vrlo značajna tema. Procjene godišnjih gubitaka uslijed trenja i trošenja nisu temeljene na praktičnome iskustvu nego teorijskim procjenama. Dugo se pokušavalo trošenje smanjiti promjenom svojstava osnovnih materijala, dok se posljednjih deset godina najveća pozornost posvećivala razvoju i primjeni postupaka modificiranja i prevlačenja površina.

Mnogi od opisanih postupaka u priručniku služe ne samo za stvaranje prevlaka i slojeva

postojanih trošenju nego istodobno i slojeva postojanih na koroziju ili površina privlačnoga izgleda.

Razvoj postupaka i funkcionalnih slojeva sve je intenzivniji tako da ga je u praksi vrlo teško pratiti, kako bi se u konkretnome slučaju odabrao optimalan postupak i materijal.

Tekst priručnika strukturiran je tako da omogućuje sažeti uvid u svojstva pojedinih postupaka kao i u svojstva rezultirajućih materijala prevlaka i slojeva, ali i usporedbu pojedinih postupaka i slojeva.

Sadržaj je priručnika većim dijelom rezultat prijevoda priručnika *Verschleißschutz-ein Ratgeber für die Anwendung verschleißhemmender Schichten* u izdanju *Fachauschuß 10 Harte schichten* u izdanju AWT, Wiesbaden, 1997. Dodani su i autorski opisi sol-gel postupaka, opisi triboloških svojstava i sažeti pregled metoda ispitivanja pojedinih svojstava postojanosti trošenju.

Iz ponude raznovrsnih postupaka za nanošenje slojeva i modificiranje površina sve je teže odabrati optimalan u konkretnomu slučaju trošenja. Priručnik daje preporuke za pojedine slučajeve, a na

temelju zahtjeva na osnovni materijal, usporedbom tehničkih i gospodarskih prednosti i nedostataka pojedinih postupaka može se dalje ograničiti broj mogućih inačica U posljednjem koraku odabira rješenja zaštite od trošenja primjenom postojanoga sloja, nužna je detaljna analiza izvodljivosti definiranoga postupka. Pritom je preporučljivo dodatno se posavjetovati s mjerodavnim tehnologom i izvođačem toga postupka. U knjizi su detaljno opisani te slikama dokumentirani pojedini slučajevi trošenja, što u mnogome potencijalnim korisnicima olakšava rješavanje praktičnoga problema.

Priručnik je jedan od rezultata istraživanja na tehnologijskom projektu *SUMAT - Razvoj i primjena suvremenih materijala*, a posebno se preporučuje konstruktorima opreme i kalupa za preradu polimera, ali i svima onima koji prerađuju abrazivne polimerne materijale.

Mladen ŠERCER